

Boríték

tandráma kilenc rövid epizódban

Szereplők

Lóci, 20 éves

Ferenc, az apja, 50 éves

Dr. Hidas, onkológus orvos, 45 éves

Helga, Ferenc anyja, 75 éves

Léna, Ferenc felesége, 48 éves

Csaba, Lóci öccse, 17 éves

1. epizód
„Nem akarok jóslatokba bocsátkozni”

Lóci, Dr. Hidas

LÓCI

Nagyon szerettem az apámat. Ő volt az egyik legfontosabb ember az életemben. Érdekes ez, valahogy erre is csak akkor jöttem rá, mikor már elvesztettem őt. Fontos, hogy ő volt az első a családból, aki igazán közel állt hozzám. Szerencsés vagyok, hogy húsz éves koromig nem történt velem hasonló. Persze, most mondhatnátok, hogy azért ez nem szerencse, én azért tisztességben felnőttem, és apám látta.

DR. HIDAS

Elnézést.

LÓCI

Látta, hogy leérettségizek, látta, hogy elkezdem az egyetemet, látta, hogy vannak barátaim, és hogy rendben leszek...

DR. HIDAS

Rossz hírem van.

LÓCI

Az ember kap néha rossz híreket. Olyanokat, amikkel nem tud mit kezdeni. Meg titkokat, amik pont arról szólnak, hogy nem mondhatod el senkinek, mert azzal megszűnik titoknak lenni. Rossz híreket kapni nagyon rossz, pláne, hogy azt érzed, ezt nem mondhatod tovább senkinek, hiszen ha neked rossz tőle, akkor neki is rossz lesz.

DR. HIDAS

Elvégeztem a teljes körű kivizsgálást, és megtaláltuk a baj okát. Műtétet javasolnék, de megítélésem szerint nagyon kockázatos.

LÓCI

Aznap folyamatosan azon gondolkodtam, hogy mi az, amit még nem kérdeztem meg tőle. Ami még hozzátartozna ahhoz a csomaghoz, amit magával visz. Mert viszi magával. Nem vagyok vallásos, meg ilyen spíri szarságok. Nem. De ebben makacsul hiszek. Viszi magával tovább, amit kap tőlünk a végén. Csonttá és bőrré fogyva, abban az ocsmány pizsamában... hát valami felemelőt is kellett volna kapnia tőlem. Aztán csak megkérdeztem, hogy hogy van. Annyit mondott, hogy hát, fiam, elég szarul. Ez volt az utolsó mondata hozzám. Jól elvitte magával, az már biztos.

DR. HIDAS

Kérem, Lóránt... az apjának tüdőrákja van. Maximum egy éve van hátra, persze nem akarok jóslatokba bocsátkozni, de rendkívül előrehaladott stádiumban van. Sajnálom.

LÓCI

Hát apa, én is elég szarul vagyok most.

2. epizód
Autóban, haza

Lóci, Ferenc

LÓCI

Elég furcsa helyzetbe hozott engem az a Dr. Hidas, mikor azt mondta, egy éve van hátra apának. Mikor felocsúdtam, rájöttem, hogy a doktor már nincs ott. Némán mentünk haza apámmal, aki a laboreredményeit szorongatta. Mentünk hazafelé. Én vezettem, nem tudtam, hogy mit lehet ilyenkor mondani. Egy éve van hátra. Vajon tudja? Vagy mit akar az infóval? Van akkora szemétláda ez a Dr. Hidas, hogy neki nem mondja meg, hogy mennyi ideje van hátra? Ki kellett derítenem valahogy. A legrosszabb kérdést tettem föl. *(Ferenc felé fordul)* Na, hogy vagy, édesapám?

FERENC

Mégis hogy a picsába kéne lennem?

Csend.

LÓCI

Nehéz erre válaszolni. *(Ferenc felé fordul)* Hát... nem fáj?

FERENC

Nem.

LÓCI

Akkor jó, nem?

FERENC

(sóhajt)

Úgyis majd fog.

LÓCI

Mikor?

FERENC

Baszd meg.

Csend.

LÓCI

Mentségemre szóljon, kurvára zavarban voltam, mert apám időnként a vállamra tette a kezét és sóhajtott egy nagyot. S így mentünk hazafelé, át az Üllői úton. Ki tud úgy vezetni, hogy állandóan basztatják a vállát meg a fülébe sóhajtoznak?

Visszafordul.

Mikor?

FERENC

Majd fog. Nem érdekel.

LÓCI

Mit mondott a Hidas?

FERENC

Hogy baj van. Le van írva. Tüdőrák. Neked is mondta, nem?

LÓCI

De.

Csend.

De abba bele lehet halni, nem?

Csend.

Valakinek, aki frissen kapja meg azt a hírt, hogy halálos beteg, nem illik feltenni ezt a kérdést. Érzéketlen vagyok, tudom, de nyomasztott a helyzet. Hányingerem lett, és oda kellett figyelnem a vezetésre is, és közben egyfolytában az cikázott a fülemben, hogy „egy éve van hátra”. Sose láttam azelőtt sírni az apámat, de ezt a kérdést ő se bírta tovább. Az út hátralévő részében nem szóltunk egymáshoz, néha belelihegett a fülembé, meg a vállamra tette a kezét, amitől zavarba jöttem és próbáltam lerázni magamról, aztán meg eszembe jutott, hogy ezt azért mégse kéne. Hazaértünk, kiszálltam a kocsiból és hánytam. Tudtam, hogy ez lesz. Odaléptem mellé...

FERENC

Nem kell kísérgetni. Jól vagyok.

LÓCI

Biztos?

Ferenc nem válaszol, csak elindul a ház felé.

Az ember valahogy nem tudja kezelni azokat a családtagjait, akik betegek. Kísérgeti őket meg beléjük karol, kinyitja nekik az ajtót... közben meg nem idősek vagy mozgássérültek, egész egyszerűen csak betegek. Emberek, akik élnek még. Annyira kényelmetlen volt apám pillantása, hogy többet nem nyitottam neki ajtót ezután. Tudtam, hogy ő is ki tudja nyitni magának.

3. epizód

Családi vacsora

Léna, Csaba, Helga, Lóci

LÓCI

A családom. Az anyám, az öcsém meg a nagymamám. Ez a ma esti vacsora rendkívül csendben zajlott. Apám megmutatta az eredményeit, sírtunk együtt... aztán apám felállt az asztaltól és elsétált aludni. Egymásra néztünk a családdal, és tudtuk, hogy nekünk most együtt kell élnünk valami újjal.

Csend.

LÉNA

(felsóhajt, halkan)

Miért történik ez velünk?

LÓCI

Nem tudom, anya.

LÉNA

De mindig olyan egészséges volt...

LÓCI

Próbáltam anyámat megnyugtatni, de nem hagyta természetesen. Nem is lehet ebbe belenyugodni, sőt. Egyre jobban felzaklatja az embert, mikor látja, hogy ez az egész mivel jár. Itt még persze nem ebbe gondoltunk bele, inkább a napokat kezdtük el visszaszámolni. Nem gondoltuk volna még ekkor, hogy hamarosan minden nap azzal a gyomorgörccsel fogunk elaludni, hogy lehet, hogy apa nem éri meg a reggelt.

CSABA

Nem hiszem el.

Csend.

Anya? Nagyi? Ti elhiszitek ezt? Szerintetek ez így igaz, hogy csak így...?

Csend.

Lóci?

LÓCI

Az öcsém. Csaba. Érdekes, mindig valahogy ő volt a keményebb. Én sokkal érzelmesebb srác voltam mindig, és mégis, ezúttal a Csaba az, aki elkezdett zokogni. Mikor apám szépen elmagyarázta, hogy mit mondott az orvos. Úgy tűnt, Hidas doktor... khm... elfelejtette közölni vele, hogy mennyi ideje van hátra. Nem tudom, egy ilyet miért felejt el az orvos, vagy milyen protokollt követ... talán azt akarja, hogy mi mondjuk el. De megtehetjük?

Lénára néz.

Megtehetjük?

LÉNA

Mit?

Lóci sóhajt.

Mit?

CSABA

Nem akarom.

HELGA

Leszedem az asztalt.

LÉNA

Maradj csak, Helga, majd én.

HELGA

Leszedem az asztalt.

LÓCI

Érdekes, az öregek mennyire máshogy reagálnak egy ilyen hírre. Időben nekik kéne következni, és mégis, beelőzi őket egy fiatal. Sajnáltam a nagyit.

Helga feláll.

LÓCI

Nagyi... ülj le még egy kicsit!

HELGA

Mi érhet még?

CSABA

Nem akarom.

HELGA

Mit nem akarsz?

CSABA

Még rossz hírt.

Léna keservesen sírni kezd.

LÓCI

Olyan volt, mintha csak én lennék beszámítható. De hát, ez megintcsak érzéketlenség, nem mondhatok ilyet ebben a pillanatban. S mégis. A tekintetükben azt láttam, hogy most már addig nem állunk fel innen, amíg nem mondok valamit.

CSABA

Mi van?

LÓCI

Dr. Hidas... azt mondta nekem, hogy készüljünk a legrosszabbra.

Csend.

LÉNA

Mennyi ideje van hátra? Hm?

Csend.

Lóci!

Csend.

Mennyi ideje van?

LÓCI

Akkor megmondtam nekik a kegyetlen igazságot az egy évről. Érthetetlen módon megkönnyebbültem. Mintha lekerült volna egy hatalmas teher, amit a kórházi látogatás óta éreztem, mintha egy nyomás lett volna a mellkasomon. S ez fura érzés is volt. Teljesen összetörték.

LÉNA

Ezt nem mondhatjuk el neki.

LÓCI

Eszembe sem jutott ez azelőtt. Hogyne mondhatnánk el? Értetlenkedtem.

Léna felé fordul.

Hogy érted ezt?

LÉNA

Ahogy mondom. Nem terhelhetjük ezzel.

HELGA

Ne viselkedjünk úgy, hogy érezze, hogy beteg.

LÓCI

De hát beteg...

LÉNA

Kérlek.

LÓCI

Hogy tehetnénk úgy, mintha nem lenne beteg, ha egyszer beteg?

CSABA

Lóci, kérlek!

LÓCI

De akkor magyarázza meg már ezt nekem valaki! Mi értelme van ennek?

LÉNA

Nem akarom ezt túlbeszélni...

HELGA

Anyádnak igaza van...

LÓCI

De hát beteg! Beteg! Beteg, beteg, beteg, beteg! Nem lehet minden úgy, mint azelőtt. Nincs már azelőtt. Hiszen baj van. Tudjuk jól. Ő is tudja jól. Miért rejtenénk el előle ezt az igazságot? Nincs már azelőtt.

LÉNA

Majd megtudja, ha meg akarja tudni...

HELGA

Különbén se tudhatjuk, hogy Hidas doktor mit mondott neki...

CSABA

Lehet, hogy tudja, csak nem mondta nekünk, mert védeni akart minket.

LÉNA

Igen, biztos csak ez van. Védni akart...

HELGA

Hidas doktor egy jó ember...

CSABA

Ne légy érzéketlen.

LÉNA

Igen, igaza van az öcsédnek. Az apád beteg, de át fogja vészeli ezt. Ne fessük az ördögöt a falra.

LÓCI

De hát beteg...

LÉNA

Elég legyen.

LÓCI

Ezt nem értem.

Csend.

Tényleg nem értettem. De elfogadtam. Nem fogom felhozni ezt az egészet az apám előtt. Kit érdekel, mennyi ideje van végülis... úgy tettem, mintha nyugalom fogott volna el.

Csend.

Ezt nem értem.

CSABA

Most is csak magadra tudsz gondolni?

LÓCI

Mi?

LÉNA

Fiúk...

CSABA

Elegem van ebből, hogy nem tudunk ebben a nagyon egyszerű kérdésben megállapodni. Apa érdekében.

LÓCI

Apa érdekében hazudunk neki? Nem értem.

CSABA

Nem hazudunk.

LÓCI

Nem mondjuk el az igazat...

LÉNA

Kérlek...

LÓCI

(Helga felé)

Nagyi?

Helga pityereg. Feláll, leszedi az asztalt.

Segítek.

HELGA

Nem kell.

LÓCI

Nagyi?

HELGA

(erélyesen)

Mondom, nem kell.

LÓCI

(felsóhajt)

Jó. Akkor nem mondjuk el. Csodás.

Csend, Lóci elfordul.

A nyomás újra elindult a mellkasomban. Lelkiismeret-furdalásom volt minden egyes pillanatban, amikor apámmal beszéltem, és nem hoztam szóba. Se a betegségét, se azt, hogy tudom, hogy mennyi ideje van hátra.

Csend. Nézők felé.

Te, ha kapnál egy lezárt borítékot, amiben meg van írva a halálod időpontja, felbontanád?

4. epizód **Normafa**

Ferenc, Lóci

FERENC

A halál az élet része, azt hiszem. S ennél jobb Coelho-idézetet keresve sem találtam volna. Ironikus lenne, ha ez lenne a sírfeliratom. Persze, túlzás lenne azt állítani, hogy nem ijedtem meg. Persze. Megijedtem. Aki nem ijed meg, amikor egy szörnyű hírrel szembesül, az egyéb aljasságokra is képes. Tudtam, hogy sokkolni fogja őket. Hogy nem fognak tudni ugyanúgy nézni rám. De valójában én még mindig ugyanaz az ember maradtam. Nem tudtam előre, hogy mennyi adatott meg nekem, de ha ennyit mért rám a Jóisten, akkor ennyit. Méltósággal akarok meghalni. S kurvára megérdemlem, hogy méltósággal haljak meg.

Lóci érkezik.

LÓCI

Ha azelőtt kimentünk a Normafára sétálni, mindig én rohantam utána, mire utolértem, már ült a rétesesnél, és úgy tett, mintha órák óta ott lenne. Most meg, percenként meg kell állnia, egy csomót pihen.

Ferenchez fordul.

Mi lesz így veled?

FERENC

Mire gondolsz? Ja... hát, fiatalabb már nem leszek.

LÓCI

Fel tudsz jönni?

FERENC

Miért ne tudnék?

LÓCI

Ne hozzak le neked egy rétest?

FERENC

Fel tudok menni rétesért. Azért mindig fel fogok tudni menni.

LÓCI

Szívesen hozok.

FERENC

Minek?

LÓCI

Ha nem bírod...

FERENC

Bírom.

Csend.

Rendes gyerek. Fura, hogy már húsz éves. Büszke vagyok rá. Furcsán alakult a viszonyunk, de most itt van velem. Meg kell vele értetnem, hogy nincs semmi baj.

Lócinak.

Nincs semmi baj.

LÓCI

Nem hiszem el.

FERENC

Ki akarom használni az időmet.

LÓCI

Az idődet?

FERENC

Amennyi megadatott.

LÓCI

Tudja vajon, hogy az mennyi? *(egyszerre az apjával)*

FERENC

Azt hiszi, érdekel, hogy mennyi? *(egyszerre a fiával)*

LÓCI

Aznap a rétesezőnél már csak egy mákos volt.

FERENC

Mindig mákosat ettünk.

LÓCI

Mindketten.

FERENC

Kiskora óta jártunk ide, és mindig mákosat ettünk.

LÓCI

Kérünk egy mákosat, és... *(Ferencre néz)* Tiéd lehet az utolsó.

FERENC

De miért akarod felajánlani? Nem ízlik?

LÓCI

De. De szívesen adom. Megvagyok nélküle. Van másik. Mondjuk barackos.

FERENC

Barackos. Soha nem eszel barackosat.

LÓCI

De most igen. Tök szívesen.

FERENC

S mi lenne, ha én enném a barackosat?

LÓCI

Nem. Te a mákosat edd.

FERENC

Azért, mert beteg vagyok, még nem muszáj nekem megennem a mákosat.

Csend.

Meg kell velük értetnem, hogy ne kezeljenek másképp.

Csend.

LÓCI

Szóval, egy mákos és egy barackos.

FERENC

Soha nem ettél barackosat.

LÓCI

Ezt is ki kell egyszer próbálni.

FERENC

Nem kell engem pátyolgatni.

LÓCI

Nem pátyolgatlak.

Csend.

FERENC

Legalább finom?

Csend.

Én csak élni akarok még egy kicsit, fiam.

LÓCI

Tudom.

FERENC

Zavarba jött. *(egyszerre a fiával)*

LÓCI

Zavarba jöttem. *(egyszerre az apjával)*

FERENC

Érted? Én félre tudom tenni a mákosat. Nem ragaszkodom hozzá.

LÓCI

Megettem végül a mákosat én. Keserűek voltak a falatok. Nem tudtam, hogy akkor most apa boldog-e. Ránéztem.

Csend.

Nem mertem megkérdezni.

FERENC

Nem akartam benne büntudatot kelteni azzal, hogy neki adtam a mákosat. Finom volt a barackos. Boldog voltam, mint mindig, amikor vele tölthettem az időmet.

Csend.

Finom volt.

Csend. Átkarolja Lócit.

Mi van, nagyfiam? Tele vagy? Verseny a libegőig?

LÓCI

Váratlanul rohanni kezdett. Teljesen komolyan. Néha még nevetett is.

FERENC

Tudtam, hogy sokkolom. Akartam, hogy elhiggye: jót akarok. Nem akarom, hogy rosszul érezze magát.

LÓCI

Versenyeztünk a libegőig. Hagytam nyerni.

FERENC

Nyertem.

Csend.

Nem kell engem megmenteni.

5. epizód **Diagnózis**

Dr. Hidas, Lóci

DR. HIDAS

Üdvözlöm!

LÓCI

Jó napot kívánok!

DR. HIDAS

Nos, az apjáról van szó... úgy éreztem, nincs erre az egészszre felkészülve...

LÓCI

Doktor úr, erre nem lehet felkészülni.

DR. HIDAS

Félreért. Nem a betegségről beszélek feltétlenül. El akartam neki mondani, hogy vigyázzon magára, mert csak egy éve van hátra. De most... rosszabb a helyzet. Továbbterjedt a daganat, ha így folytatja, alig pár hónap lesz. El akartam neki mondani, de leintett. Azt mondta, nem akarja tudni. Azt mondta, nincs kedve kinyitni egy olyan borítékot, amiben benne van a halála időpontja. Viszont, ha nem csinálja normálisan a kezelést...

LÓCI

Csinálni fogja.

DR. HIDAS

Hogy veszi rá?

LÓCI

Azt hiszem, élni akar.

DR. HIDAS

Amennyi megadatott neki.

LÓCI

Mennyi?

DR. HIDAS

Mondom. Pár hónap, jó esetben. Ha így folytatja.

LÓCI

Hát lehet ezt így folytatni?

6. epizód
Beszélnünk kell!

Lóci, Ferenc, később Csaba, Helga, Léna

LÓCI

Beszélnünk kell.

FERENC

Mindig félttem ettől a mondattól. Anyám mondta ezt, mikor valami rosszat tettem.

HELGA

Beszélnünk kell.

FERENC

Pont így.

HELGA

(darálja, szünet nélkül, mint egy robot)

Nem élheted így az életed. Olyan vagy, mint apád. Mélységesen nem értek veled egyet. Olyan vagy, mint apád. Elkanászodsz, semmirekellő leszel, én nem leszek mindig ott neked. O-lyan vagy-mint-az-a-pád.

FERENC

Satöbbi, satöbbi. Előszeretettel hasonlított az alkoholista apámhoz. Szép kilátások az embernek a saját anyjától. Én legalább nem alkoholizálok. *(Elővesz egy cigarettát.)* Mi van? Valamivel kísértetni kell a halált.

HELGA

Feladnád, mint ő?

FERENC

Nem érted.

HELGA

Kérdeztem valamit.

FERENC

Nem adom fel. Dehogyan adom fel. Faszom adja fel.

HELGA

Akkor miért nem kéred a kezelést?

FERENC

Minek? Meghalok, amikor meg kell halnom.

HELGA

Ne mondj ilyet. (*Odamegy Ferenchez, kiveszi a szájából a cigarettát.*) És itt bent ne dohányozz, ezerszer kértelek. Minek kísértetni a halált?

FERENC

Anya...

HELGA

Ne anyázz itt nekem. (*Pityereg.*) El foglak veszíteni...

FERENC

Mert szívós vagy. Erős vagy, mint egy tölgy. Túlélsz te itt mindenkit. (*Belép Lóci, Ferenc rámutat.*) Ezeket is túléled. Túlélsz te mindent.

HELGA

Miért beszélsz velem így?

FERENC

Hát nem te mondtad? Olyan vagyok, mint az apám...

HELGA

De Ferikém...

LÓCI

Apával akarok beszélni.

HELGA

Beszéljetek csak, drágám.

LÓCI

Négyszemközt.

Helga ki.

FERENC

Én csak élni akarok. Nem akarok a halálra gondolni. Nem érdekel. Oké? Meghalni, az is csak az élet része, érted? (*Elgondolkodik.*) Az élet nem más, mint utazás a halál felé. Vita nihil aliud quam ad mortem iter est.¹ Érted te ezt, fiam? Engedd el. Engedd el a fájdalmaidat. Boldog vagyok. Semmi bajom.

LÓCI

Beszélni akarok veled.

FERENC

Miről?

¹ Seneca – idézet (latin)

LÓCI

Beszéltem az orvossal...

FERENC

(fühlére teszi a kezét)

Ne mondj semmit, Lócikám! A halál jön. Majd jön, amikor jönnie kell, érted?

LÓCI

El akartam neki mondani. Sírní kezdtem. Akartam, hogy tudja, hogy szeretem, hogy fontos nekem, és akartam, hogy tudja, hogy alig pár hete van már csak. Telt az idő, és nem tudtam neki elmondani. Talán mindegy is volt.

Csend.

Anyám meg...

LÉNA

Nem teheted,

LÓCI

Miért nem?

LÉNA

Nem akarja tudni.

LÓCI

Joga van tudni. Honnan tudod, hogy nem akarja tudni? Sosem jön szóba ez az egész.

CSABA

Én se akarnám tudni.

LÓCI

Miért nem?

CSABA

Miért, te kinyitnád azt a borítékot, amiben benne van a halálod időpontja?

LÓCI

Ez azért kicsit más. Apa beteg. Mind tudjuk, hogy beteg. Azt is tudjuk, hogy meg fog halni. Azt is tudjuk, hogy mikor. Azt is tudjuk, hogy élni akar. Joga van tudni. El akarom neki mondani. Sőt. El fogom neki mondani. Megérdemli az igazságot...

LÉNA

Lóci. Emlékszel te még a mellkasodban lévő nyomásra?

LÓCI

Azóta se tudom elfelejteni.

LÉNA

Ez a nyomás. Ami feszít. Nem kívánod másnak. Nem akarod, hogy más is ezt érezze, mert ez nyom. Nagyon. Szar, ugye? Szar. Mindannyiunknak szar. Mert ez egy teher, ugye. Nem tudjuk lerakni. Csak egymásnak adogatjuk. Ha egyáltalán szóba jön, tudod...? Mert akkor én át tudom neked adni, hogy rettegek. Te meg vissza az öcsédnek.

CSABA

Érzem is. A nyomást.

LÉNA

Mint mind.

LÓCI

Nem akarom ezt a nyomást. Ő se akarná, hogy rajtam legyen.

LÉNA

Igen, de te neki készülsz átadni.

Csend.

Hagyd őt. A te mellkasod kibírja ezt. Az ő mellkasa más.

LÓCI

Azt mondta, élni akar.

LÉNA

De milyen élet az, aminek tudod a végét?

Csend.

LÓCI

Bár anyám néha tud közhelyeket meg blódségeket mondani, de rájöttem, hogy mintha igaza lenne. Nem hagyhatom, hogy ezt a terhet az apám cipelje, amit én cipelek. Bármennyire is igazságtalan ez. De neki meg joga van tudni.

Csend.

Anyámhoz fordultam.

Nem tarthatod őt ilyen állapotban! Mint egy gyerek, aki nem tud magáról!

LÉNA

Nem tud semmit tenni ellene.

LÓCI

Így hagynád őt? Ebben az állapotban? Hogy ne tudja, mi vár rá?

LÉNA

Pontosan tudja, hogy mi vár rá.

LÓCI

Mindenki megbolondult?

LÉNA

Te magad mondtad, hogy boldog. Akkor most minek rontsuk el?

Csend.

LÓCI

Basszameg.

7. epizód Kórház

Ferenc

FERENC

Ágyban, párnák közt. *Sóhaj.* Ki akartam használni életem utolsó szakaszát. Mikor megtudtam, hogy itt a vége, a terveim jutottak eszembe. Úgy döntöttem, nem kezdek bele élvhajzásba és mint valami giccses hollywoodi tömegszarban majd meggyógyulok tőle vagy mosolyogva halok meg, hogy úristen, mennyire boldog voltam. Nem. Időt kellett töltenem velük. Megnyugtatni őket. Számot vetni velük. Velük és magammal.

Csend.

Nem akarok kórházba menni. Sivár meg ijesztő. Nem akarom tudni, hogy mit kockáztatok ezzel, mert így nem lehet élni. Így nem lehet élni, basszameg!

Bőven elég nekem, hogy ott voltak mellettem végig. Hogy olyan dolgokat adtak örökségül, amiket öröm volt magammal vinni odaföl. Vagy odale. Kinek hova, ugye.

Csend. *Elővesz egy cigarettát.*

Most miért ne kísértsem meg a halált? Nem teljesen mindegy?

Rágyújt. Mosolyog. Énekelni kezd.

Ha minden véget ér, s a szív pihenni tér / virágok hullanak, a csendes útra. / Ha jó a hervadás, a néma elmúlás / sosem gondolhatunk többé a múltra.²

Fütyül, majd elkezd futni, mint Normafánál.

„Ah, élni, élni: melly édes, mi szép!”³

Sóhaj. Leül.

Lónak a faszát. Meghalni... az is élni, csak másképpen.

Bejön egy ágy, Ferenc ráfekszik. Izzad.

Lóci belép.

² Seress Rezső: Ha minden véget ér (előadó: Kalmár Pál)

³ Madách Imre: Az ember tragédiája (részlet – Második szín)

LÓCI

Az utolsó héten volt csak hajlandó bemenni a kórházba. Lázálmok gyötörték, egyfolytában felriadt, tiszta víz volt. Néha kiabált, hogy nem akar itt lenni, és nem akar beteg lenni, néha meg telve nyugalommal ült az ablakban és csak nézett kifelé.

FERENC

Láttam ma egy felhőt.

LÓCI

Milyen felhőt láttál, apa?

FERENC

Rétesalakja volt. Óriási volt, és csak nyúlt, nyúlt, ott sült egymáson. Mögötte a pultos, folyton mogorva. Múltkor elfogyott nála az összes mákos rétes. Barackossal kínált. Te érted ezt?

LÓCI

Apa, ugye tudod, hogy hol vagy?

FERENC

Persze, hogy tudom. A Normafán vagyok. Veled. Hol lennék máshol? Nézd. Ott a libegő.

LÓCI

Apa, ez egy kórház. Ez a kórtermed. Az pedig egy éjjeliszekrény, amire mutogatsz.

FERENC

Nem libegőzünk? Nem versenyzel velem?

LÓCI

Apa.

FERENC

(felsóhajt)

Mondtam, hogy ne hozzatok ide.

LÓCI

De apa...

FERENC

Ne hozzatok ide.

8. epizód **Halál**

Lóci, Ferenc

LÓCI

Egyik reggel nem kelt föl többé. Nem mondtuk meg neki, hogy mennyi ideje van hátra. Jobb, ha nem tudja. Ugye, apa?

FERENC

(Mosolyog, szájában meggyújtott cigarettával az ágy végén ül.)

Nem hiszed el, hogy így kellett lennie, mi?

LÓCI

Mármint?

FERENC

(körbemutat)

Hát, asszem, ez a vége.

LÓCI

Biztos ez?

FERENC

Mittudomén.

Csend.

LÓCI

Nem mindig értettem, hogy miért vagy ennyire makacs ezzel.

FERENC

Makacs.

LÓCI

Hm?

FERENC

Jó szó ez, hogy makacs.

Csend.

És most?

LÓCI

Most mi?

FERENC

Most már érted?

LÓCI

Mittudomén. Gondolom.

Csend.

FERENC

Én ezt lezártam. Ezt az egészet.

LÓCI

Lezártad?

FERENC

Le.

Csend.

LÓCI

S jó volt?

FERENC

Jó.

LÓCI

És hogy vagy?

FERENC

(végigméri)

Hát, elég szarul.

Ferenc becsukja a szemét. A cigaretta leég.

LÓCI

Ez volt az utolsó szava hozzám.

Csend.

FERENC

(felpillant)

Szerinted amúgy hogy kéne lennem?

(Feláll. Elindul kifelé)

Hogy kéne lennem?

Elneveti magát.

Hogy kéne lennem?

Ismételgeti az utolsó mondatot röhögve, amíg ki nem sétál.

LÓCI

(Néz utána, felsóhajt.) Azért ez szar lehet. Meghalni.

(Előresétál.) Életünk utolsó pillanataiban egy kellemes borzongás fut végig rajtunk. Nem érzünk fájdalmat, a testünk ellazul és felkészül arra, hogy végleg eltávozzunk.

Csend.

Egy mákos rétest szeretnék.

Kifordul, a nézők felé.

Elfogyott.

9. epizód
Boríték

Ferenc, Hidas doktor

DR. HIDAS

Az a folt a tüdején... Műtétet javasolnék önnek, illetve mihamarabbi gyógyszeres kezelést.

FERENC

Ennyi?

DR. HIDAS

Nem értem.

FERENC

Ha ez, hát ez.

DR. HIDAS

Sajnálom.

FERENC

Tudom.

Sóhajjt.

S mennyi időm van hátra?

DR. HIDAS

Maximum egy éve.

FERENC

S ha nem kezelnek?

DR. HIDAS

Ezt nem javaslom önnek.

FERENC

Nem tanácsot kértem.

DR. HIDAS

Így viszont csak becsléseim vannak.

FERENC

Becsüljön akkor valamit.

DR. HIDAS

Gyógyszeres kezelés vagy mihamarabbi műtét nélkül... nos... a daganat várhatóan szét fog terjedni a testében, megtámadva létfontosságú szerveket, kialakul az áttét...

FERENC

Fél év? Három hónap?

DR. HIDAS

Nem javaslom, hogy ne kezeltesse magát.

FERENC

Élni akarok.

DR. HIDAS

Tudom.

FERENC

Max egy év, ugye...? Tudja mit? Nem érdekel. Ne mondjon semmit, doktor úr.

Csend.

DR. HIDAS

Tudja, Ferenc, milyen következményekkel járhat ez?

Ferenc hallgat. Csend.

Elmondom a fiának. Muszáj. Protokoll.

FERENC

Megértem.

DR. HIDAS

Legközelebb mikor találkozunk?

Ferenc kezet nyújt, Dr. Hidas megfogja.

FERENC

A fiam kint várja.

DR. HIDAS

Miért csinálja ezt?

FERENC

Joga van tudni.

DR. HIDAS

Magának is joga van. Tudni. És élni.

FERENC

Élek én. Maga csak ne aggódjon miattam. Menjen. Várja a fiam. Jó fiú, lelkiismeretes fiú. Meg fogja érteni. Gondolom.

Dr. Hidas ki. Ferenc felnéz.

Nem akarom, hogy tudja. Hé... doktor úr! Nyom... Nem akarom, hogy tudja.

A háttérben láthatjuk Dr. Hidast és Lócit. Némajelenet. Ferenc nézi.

Elkéstem. Nem tudhatja, hogy tudom. *(kifordul, a közönség felé)* Te kinyitnád azt a borítékot, amiben benne van a halálod időpontja?

Dr. Hidas belép. Kezében egy fekete színű boríték. Feje fölé emeli. Elővesz egy orvosi kést. Előresétál. A borítékot leteszi a színpad elejére, és beleszúrja a kést, átszúrva vele a borítékot. Majd odasétál Ferenchez, megveregeti a vállát. Ferenc elindul a boríték felé. Hátranéz, összenéznek Dr. Hidassal, aki lassan kisétál. Ferenc előrefordul a boríték felé, elindul. Félúton megáll, elmosolyodik.

Vége.